

Kansainvälinen pistetaulukko

Ahkerassa 56 tuhanteen pisteeseen yltänyttä urheilijamiestä

Viime vuonna julkaistussa jutussani ”Lahden Ahkera paras estejuoksuseura” kirjoitin, että tilastoja voi tarkastella monin eri tavoin. Tuolloin lähtökohtana oli Suomen kaikkien aikojen tilasto. Tässä kirjoituksessani se on kansainvälinen pistetaulukko, jonka avulla vertaillaan eri lajien tuloksia keskenään.

Kyseessä on ns. unkarilainen taulukko, jonka kehitti unkarilainen matemaatikko Bojidar Spiriev kansainvälisen yleisurheiluliiton, IAAF nykyisin WA, käyttöön 1982. Taulukko uusitaan viiden vuoden välin ja nykyisin käytössä oleva versio on vuodelta 2022. Kehitystyötä jatkaa Bojidarin poika Attila Spiriev, jonka firma on kehittänyt myös nykyisen ranking-pisteytyksen. Attila Spiriev edusti Unkaria EM-kisoissa 1986. 400m aitojen ennätys 49,98 on vuodelta 1986. Kansainväliset pisteet löytyvät osoitteesta: Google-haku > WA Score > WA Scoring Tables of Athletics 2022.

Olen kartoittanut kaikki Lahden Ahkeran yleisurheilijat, joiden ennätyksistä kertyy vähintään 1000 pistettä ja heitä on kaikkiaan 56. Kun monet urheilijat ovat saavuttaneet 1000 pistettä useammassa lajissa, kaikkiaan näiden 56 urheilijan nimiin kertyy 1000 pisteen lajisuorituksia 109.

Yhteenveto tuloksista, joista saa 1000 pistettä.

100m	200m	400m	110m aj	400m aj		
10,62	21,46	47,70	14,37	52,70		
800m	1000m	1500m	maili			
1.50,93	2.23,13	3.48,17	4.06,21			
3000m	5000m	10000m	3000m ej	½ maraton	maraton	
8.09,71	14,00,02	29.28,55	8.58,65	1.04,50	2.20,03	
korkeus	seiväs	pituus	kolmiloikka			
210	503	737	15.45			
kuula	kiekko	moukari	keihäs (u+v)	10-ottelu		
17.97	56.69	66.90	72.85	7178		

Wilson Kirwa tilaston ykkönen

Tilaston kärkipaikkaa pitää hallussaan Wilson Kirwa, jonka 800m aika 1.44,69 tuottaa 1183 pistettä. Ismo Toukonen jää Kirvasta vain yhdeksän pistettä 3000m esteajallaan 8.18,29, minkä juoksi EM-kisoissa Prahassa 1978 saavuttaen EM-pronssia. Jarmo Kärnän pituusennätys 816cm antaa 1173 pistettä eli pisteen vähemmän kuin Ismon estetulos. Sekä Kärnä että Kirwa menestyivät erinomaisesti EM-hallikisoissa. Kärnäällä on pituuden pronssia ja Kirwalla 800m neljäs tila.

Muita arvokisoissa hyvin menestyneitä ovat pistetilaston 800m EM-pronssimitalisti Jorma Härkönen, jonka 800m ennätys 1.46,39 tuottaa 1131 pistettä ja pistetilastossa sijan kahdeksan. Ari Suhonen edusti Porvoon Urheilijoita voittaessaan 1500m Euroopan hallimestaruuden ja juostessaan 800 metrin SE:n 1.44,10 (1201 pistettä). Ahkeraa edustaessaan Ari juoksi 1.45,79. Aika tuottaa 1149 pistettä ja Ahkeran tilastossa viidennen sijan.

Suhosen edellä tilastossa neljäntenä on Ari-Pekka Lattu, jonka 2003 juoksema 400m aitojen Suomen ennätys antaa 1162 pistettä. Ennätysten rikkoi 11 vuotta myöhemmin Oskari Mörö. Ari-Pekka oli todella lahjakas urheilija siitä osoituksena myös hänen korkeushypyn ennätöksensä 219cm vuodelta 1999. Kaksi vuotta aikaisemmin Lattu oli M19 sarjan EM-kisojen korkeudessa seitsemäs.

Tilaston kuudes on Pekingin vuoden 2008 olympiakisojen maratonin 17. Francis Kirwa. Francis juoksi ennätöksensä 2.11,01 Italian Padovassa 27.4.2008 jääden vain 15 sekuntia Janne Holmenin tasan kaksi viikkoa aikaisemmin Rotterdamissa juoksemasta Suomen ennätyksestä 2.10.46. Miehet ovat edelleen Suomen kaikkien aikojen maratontilaston kaksi parasta.

Kymmenen parhaan pistemiehen joukkoon mahtuu lisäksi kaksi keihäsmiestä. Mauri Auvinen jakaa kuudennen sijan pistein 1143, tuloksella 82,92 Kirwan kanssa. Bengt Perälä on yhdeksäs tuloksella 82.04 (1130 pistettä). Kolmas 800m juoksija tilastossa on Juha Kukkamo. Aika 1.46,68 ja pisteet 1123 takaavat kymmenennen sijan.

Toukonen, Utriainen ja Hamn viiden lajin pistehirmuja

Niiden 56 urheilijan joukossa, jotka ovat tehneet 1000 pisteen tuloksen, on kolme viiden lajin urheilijaa, kaikki kestävyysjuoksijoita. Oheisena näiden kolmen urheilijan tulokset ja kv- taulukon pisteet.

Ismo Toukonen	3.44,9 1042	7.50,9 1110	13.37,83 1075	28.35,61 1078	8.18,29 <u>1174</u>
Jussi Utriainen	8.04,8 1028	13.45,27 1049	28.50,20 1056	1.02,50 1075	2.13,10 <u>1108</u>
Joonas Hamn	1.47,84 1088	2.20,69 1052	3.39,93 <u>1107</u>	4.04,71 (i) 1017	8.01,94 i 1044

Viidelle pisteitä neljässä lajissa

Neljän lajin urheilijat ovat niin ikään Wilson Kirwaa lukuun ottamatta kestävyysjuoksijoita. Näiden lajien hallinnasta saatiin Wilsonilta oiva esimerkki Lahden Kalevan kisoissa vuonna 2000, kun hän voitti 400m, 800m ja 1500m Suomen mestaruudet, näistä 400m ennätysajallaan 47,31

Wilson Kirwa	47,31 1025	1.44,69 <u>1183</u>	2.22,74 (i) 1008	3.42,63 1071
Francis Kirwa	13.58,64 1004	29.00,54 1035	1.03,18 1057	2.11.01 <u>1143</u>
Jari Matinlauri	3.42,21 1077	7.50,54 <u>1112</u>	13.49.49 1035	29.13,76 1021
Ville Hautala	8.06,15 1020	29.13,69 1021	8.36,95 <u>1092</u>	1.04,40 1005
Markku Kyyrönen	3.45,24 1037	4.05,42 (i) 1009	7.59,88 (i) 1056	8.37,98 <u>1087</u>

Monipuoliset Ari-Pekka Lattu ja Heikki Kyösola

Kolmen lajin pistemiehistä Ari-Pekka Latun pisteet tulevat kolmesta eri lajiryhmästä ja Heikki Kyösolan kahdesta lajiryhmästä.

Ari-Pekka Lattu	1.50,41 (i) 1014	49,36 <u>1162</u>	219 1081
Heikki Kyösola	750 1029	15.92 <u>1050</u>	7.343 1025
Muut kolmen lajin urheilijat ovat kestävyysjuoksijoita			
Ari Suhonen	1.45,79 <u>1149</u>	2.22,25 1018	3.41,44 1087
Juha Kukkamo	1.46,68 <u>1123</u>	2.22,58 1011	3.43,21 1064
Sami Alanen	1.50,92 1000	3.41,90 1081	7.53,52 <u>1094</u>
Hannu Granberg	8.07,18 (i) 1014	8.47,62 <u>1046</u>	2.19.10 1013
Ossi Kekki	3.44,91 <u>1042</u>	8.05,77 1022	13.58,37 1005

Kaksi tulosta 1950- ja 1960-luvulta

Taulukko, jossa matemaatikko on huomionnut valtavasti erilaisia muuttujia, on siis ollut käytössä vuodesta 1982 alkaen, mutta yleisurheilu on harrastettu jo 1800-luvulla. Sellaisia muuttujia, joita taulukko ei huomioi ovat ainakin kehittyneet olosuhteet, välineet, varusteet yms. Ennen lasikuituaikaa urheilleilla seiväshyppääjillä, vaikka olisivat olleet kuinka lahjakkaita ja hyviä ei ole mitään mahdollisuuksia kv- pistetilastossa. Sama koskee myös korkeushyppääjiä (tosin ei yhtä totaalisesti), kun Dick Fosbury Mexican olympiakisojen kultamitalisti mullisti lajin kehittämällään flop-tyylillä.

Niinpä tuloksia tarkasteltaessa on otettava myös huomioon miten ne suhtautuvat omaan aikakauteensa. Ahkeran kv- pistetilastoin vanhin tulos on Tapio Lehdon 1956 kolmiloikkaama 15.45, josta saa tasan 1000 pistettä. Suomen ennätys oli silloin Kari Rahkamon 15.79 ja Ademar Ferreira de Silvan maailmanennätys 16.56. Nykyinen SE on Simo Lipsasen 17.14 ja ME Jonathan Edwardsin 18.29. Lehto parhaat arvokisasaavutukset olivat vuoden 1954 EM-kisojen 13. sija ja loppukilpailun 18. Melbournen olympiakisoissa 1956.

Myös 1960-luvulta löytyy vain yksi tulos. Ruotsissa asustellut Bengt Perälä palasi Suomeen 1965 ja heitti keihästä 82.04 SVUL:n Lahden piirin mestaruuskisoissa Joutsassa 18.7.1965. Se oli Suomen kaikkien aikojen tilaston kuudenneksi paras tulos, jolla hän sijoittui vuoden 1965 maailmantilastossa 13. Hänen edellään oli kolme suomalaista 1) Jorma Kinnunen 88.14 (SE), 4) Väinö Kuisma 85.04 ja 5) Ari Suppanen 84.28. Ennätyksensä heittäessään Perälällä oli ikää 20 vuotta.

Lahjakkaita nuoria

Nuorimpana urheilijana 1000 pisteen rajaan on yltänyt Kiril Popov. Monilahjakuus Kiril oli vasta 16 vuoden ikäinen hypättyään korkeutta 210cm vuonna 2001. Toiseksi nuorin ja viimeisin listalle noussut on myös korkeushyppääjä, lahjakas 10-ottelija Tomas Järvinen, joka kesällä 2023 hyppäsi tuloksen 215cm. Ikää hänellä oli tuolloin 17 vuotta. Kolmas hyvä hyppääjä ja monen lajin taitaja on Ahkeran nykyinen nuorisovalmennuspäällikkö, vuoden 2023 positiivisimmaksi lahtelaiseksi valittu, Joonas Makkonen. 19 vuotiaan Joonaksen pituusennätys 747cm on vuodelta 2007. Marko Hyytiäisellä oli ikää vain 18 vuotta, kun hän heitti ns. vanhan mallin keihästä todella pitkälle Tulos 79.76 syntyi elokuussa 1985.

Toukokuussa 1972 Raimo Kivinen juoksi Eläintarhan kentällä Helsingissä ns. toukokuun kymppillä ajan 29.28,2. Kesäkuussa Kivinen täytti 20 vuotta, joten tulos kirjattiin M20 sarjan tulokseksi. Vuoden 1971 lokakuussa hän juoksi elämänsä ensimmäisen 10000m kilpailun ja alitti ensimmäisenä suomalaisena M19 sarjan urheilijana ½ tunnin rajan. Aika 29.57,2 kesti M19 sarjan Suomen ennätyksenä lähes 26 vuotta. Sen rikkoi vasta elokuussa 1997 Seinäjoen Urheilijoiden (SU) Jussi Utriainen juostuaan 29.24,89. Utriaisena, joka vuodesta 2001 on edustanut Ahkeraa, aika on edelleen M19 sarjan SE.

Nuoriin lahjakkuuksiin kuului myös Pertti Karjalainen, joka juostessaan 400m aikaan 47,70 oli 20-vuotias. Lääkäriksi opiskellut Karjalainen perusti 2000 lääkäripalveluihin keskittyvän yrityksen MedOne, joka nykyään tunnetaan nimellä Attendo. Toiseksi viimeisin listalle noussut ahkeralainen Karim Ecahid hyppäsi tammikuussa 2022 hallissa pituutta 738 ollen silloin 20-vuotias.

Nuorten EM-kisoissa sarjassa M19 menestys oli erinomaista:, 4) Raimo Kivinen 3000m, 4) Tomas Järvinen (Tsekki) korkeus, 5) Marko Hyytiäinen keihäs. Joonas Makkonen jäi ilman loppukilpailupaikkaa pituudessa. Edustaessaan SU:ta Jussi Utriainen oli 10000m pronssimitalisti.

Kenestä tulee seuraava 1000 pisteen urheilija?

Seuraavassa olen poiminut muutamia mahdollisia ehdokkaita 1000 pisteen rajan rikkojiksi lähitulevaisuudessa. Joni Järvisen pika-aitojen ennätys 14,51 antaa pisteitä 976 ja jää rajasta vain 0,14 sekuntia. Pikamatkoilla sadasosat ovat tiukassa ja kymmenykset vielä tiukemmassa. 100 metrin aikaan 10,62 tarvitaan jokaiselta kolmikosta Heikki Nieminen (10,80), Daniel Keane (10,81/2022) ja Matias Salminen (10,82) hieman yli 50 lisäpistettä, mikä merkitsee noin 0,2 sekuntia.

Ahkeran kestävyysjuoksijat tarvitsevat ajallisesti melkoisia parannuksia. Niko Putkisen 3000m ennätys 8.18,02 antaa 953 pistettä ja 1000 pisteen rajan rikkomiseen tarvitaan 8,31 sekunnin parannus. Walte Hautala tarvitsee esteaikaansa 9.12,82 (941) parannusta lähes 15 sekuntia ja Antti-Pekka Niinistö ½ maratonin ennätykseensä 1.06,52 (926) pari minuuttia. Toisaalta kestävyysjuoksussa tulosparannukset saattavat olla yllättävän suuria ja Niko ja Antti ovat vasta juoksijauransa alussa.

Sen sijaan pitkä ura on jo takana Eemeli Salomäellä. Ennätyksensä 560cm, joka antaa peräti 1157 pistettä, Eemeli hyppäsi neljästi 2009-2012. Uransa Eemeli lopetti silloisen seuransa Someron Esan seiväskarnevaaleilla 2018. Vuonna 2022 Eemeli teki ”come backin” seuranaan Lahden Ahkera hypäten 502 eli sentin päähän 1000 pisteen rajasta. Saa nähdä vieläkö Eemeli kesällä hyppää vai loppuiko ura viime kesän Kalevan kisoihin.

Toinen mielenkiintoinen kentille palaaja oli kiekonheittäjä Olli Takala, joka heitti M/17 sarjan SE:n 62.95 (1,5kg) 2012. Tulos oli sen vuoden maailman tilaston neljäs. Kolmen vuoden kilpailutauon jälkeen Olli palasi kentille Lahden Kalevan kisoissa sijoittuen kuudenneksi tuloksella 50.15. Ennätyksensä 56.55 (981) Olli heitti Kalevan Kisoissa Seinäjoella 2017 sijoittuen hopealle. Raamikas Takala täyttää 29 vuotta 2024, mikä ei ole kiekonheittäjälle ikä eikä mikään. Suomen kaikkien aikojen tilaston kymmenen parhaan heittäjän (tulokset välillä 69.97-63.50) keskiarvo on 65.88m ja keski-ikä 30,8 vuotta. Ehkä Takala nähdään kentillä tulevissakin Kalevan kisoissa.

Ahkeraan kesäksi 2023 siirtynyt 10-ottelija Petri Ihander on rikkonut entisessä seurassaan 1000 pisteen rajan ennätyksellään 7283 ottelupistettä. Kalevan kisoissa Lahdessa Ihander joutui keskeyttämään ottelunsa.

Ahkeran ennätykset

Ahkeran ennätykset ovat kovia ja vain kolmessa lajissa ennätys ja alle 1000 pisteen rajan. Näistä lajeista 110m aidat voi hyvinkin nousta 1000 pisteen lajiksi. Viitataan edellä mainittuun Joni Järviseen. Kuulassa kesän 2023 kärkitulosta 13.57 pitää hallussa 10-ottelija Petri Ihander ja siitä on matkaa yli kolme metriä Markku Walldenin 1970 työntämään Lahden Ahkeran toiseksi vanhimpaan ennätykseen 16.68, josta pisteitä kertyy 923.

Ahkeran ylivoimaisesti vanhin ennätys on heinolalaisen voimistelunopettaja Eino Anttilan 1962 heittämä 54.04, ikää Anttilalla oli tuolloin 39 vuotta. Pisteitä tulos tuottaa vain 801. Tuhannen pisteen saavuttamiseen tarvitaan valtavan paljon pidempää heittoa eli 66.90.

Tuohon tulokseen ei aivan lähiaikoina päästä, mutta Ahkeran ennätyksen voisi muutaman vuoden tähtäimellä ottaa tavoitteekseen Sakari Mäkelä. Mäkelä oli kesällä 2023 M16 sarjan SM-kisoissa neljäs. Pojan ennätykset ovat 53.23 (5,0kg), 44.93 (6,0 kg) ja miesten moukari 38.36 (7,2 kg).

Liitteenä yhteenveto Ahkeran 1000 pisteen urheilijoista ja seuran ennätyksistä

Arto Pasanen

Kansainvälisen pistetaulukon 1000 pisteen rajan saavuttaneet Lahden Ahkeran yleisurheilijat
Urheilijan tulokset on tehty hänen edustaessaan Lahden Ahkeraa.

Laji	tulos	nimi	syntymä- vuosi	tulos tehty	kv. pisteet
800m	1.44,69	Wilson Kirwa	1974	2000	1183
3000m esteet pituus	8.18,29 816	Ismo Toukonen	1954	1978	1174
400m aidat	49,36	Jarmo Kärnä	1958	1989	1173
800m	1.45,79	Ari-Pekka Lattu	1978	2003	1162
800m	1.45,79	Ari Suhonen	1965	1994	1149
keihäs (v)	82.92	Mauri Auvinen	1949	1975	1143
maraton	2.11.01	Francis Kirwa	1974	2008	1143
800m	1.46,39	Jorma Härkönen	1956	1983	1131
keihäs (v)	82.04	Bengt Perälä	1944	1965	1130
800m	1.46,68	Juha Kukkamo	1976	2005	1123
10					
3000m esteet	8.30,4	Eero Kolila	1953	1977	1120
3000m	7.50,54	Jari Matinlauri	1978	2003	1112
maraton	2.13.10	Jussi Utriainen	1978	2003	1108
1500m	3.39,93	Jonas Hamm	1980	2010	1107
keihäs (v)	79.76	Marko Hyytiäinen	1966	1985	1098
3000m	7.53,52	Sami Alanen	1971	1994	1094
3000m esteet	8.36,95	Ville Hautala	1968	1998	1092
3000m esteet	8.37,98	Markku Kyyrönen	1969	1992	1087
keihäs (u)	78.78	Arto Manninen	1962	1987	1084
keihäs (v)	78.60	Arto Helminen	1959	1982	1081
20					
800m	1.48,19	Antti Vasala	1977	2001	1078
kiekko	60.84	Risto Myyrä	1942	1972	1076
1500m	3.42,68	James Tenai	1988	2014	1071
400m aidat	51,30	Collins Hart	1985	2008	1066
seiväs	525 (i)	Perttu Korhonen	1990	2015	1061
kolmiloikka	16.02 (i)	Janne Harju	1979	2003	1060
200m	21,39	Jari Rinne	1961	1985	1059
800m	1.48,87	Jussi Riihelä	1960	1987	1058
3000m	8.00,52	Hannu Leppänen	1953	1976	1053
100m	10,46	Nnamidi Anusim	1972	2005	1053
30					
1500m	3.42,02	Riku Marttinen	1987	2014	1053
kolmiloikka	15.92	Heikki Kyösola	1945	1971	1050
800m	1.49,16	Petri Nevanpää	1967	1988	1050
3000m esteet	8.47,62	Hannu Granberg	1990	2018	1046
korkeus	215	Thomas Järvinen	2005	2023	1046
kolmiloikka	15.85	Mikael Inkeroinen	1975	2002	1043
1500m	3.44,91	Ossi Kekki	1993	2014	1042
3000m	8.02,8	Matti Koljonen	1948	1975	1039
800m	1.49,62	Zach Whitmarsh	1977	2007	1037
3000m esteet	8.50,20	Wilho Hautala	1999	2021	1035
40					

keihäs (u)	75.22	Arto Pulkkanen	1964	1990	1033
800m	1.49,86	Mustapha Mabrouki	1979	2008	1030
10-ottelu	7339	Jaakko Erkinheimo	1981	2008	1024
pituus	747	Joonas Makkonen	1988	2007	1023
maili	4.04,35 i	Sheldon Monederoy	1972	1999	2022
maraton	2.18.44	Ilkka Väänänen	1962	1990	1020
keihäs (v)	73.80	Pekka Tarvainen	1947	1975	1013
800m	1.50,46	Mika Savolainen	1966	1997	1013
1500m	3.47,15	Jari Venäläinen	1967	1997	1013
pituus	738 (i)	Karim Echahid	2001	2022	1004

5000m	13.59,25	Petri Kuusinen	1968	1996	1002
korkeus	210	Kiril Popov	1984	2001	1002
1500m	3.47,96	Martti Siikaluoma	1992	2014	1002
kolmiloikka	15.45	Tapio Lehto	1930	1956	1000
10000m	29.28,2	Raimo Kivinen	1952	1972	1000
400m	47,70	Pertti Karjalainen	1969	1989	1000

Ahkeran ennätykset / kansainvälinen pistetaulukko

800m	1.44,69	Wilson Kirva	194	2000	1183
3000m esteet	8.18,29	Ismo Toukonen	1954	1978	1174
pituus	818	Jarmo Kärnä	1958	1989	1173
400m aidat	49,36	Ari-Pekka Lattu	1978	2003	1162
keihäs (v)	82.92	Mauri Auvinen	1949	1975	1143
maraton	2.11.01	Francis Kirva	1974	2008	1143
3000m	7.50,54	Jari Matinlauri	1978	2003	1112
1500m	3.39,93	Jonas Hamm	1980	2010	1107
keihäs (u)	78.78	Arto Manninen	1962	1987	1084
10000m	28.35,61	Ismo Toukonen	1954	1982	1083

korkeus	219	Ari-Pekka Lattu	1978	1999	1081
½ maraton	1.02.42	Jussi Utriainen	1978	2010	1080
1000m	2.19,44	Jorma Härkönen	1956	1981	1079
kiekko	60.84	Risto Myyrä	1942	1972	1076
5000m	13.37,83	Ismo Toukonen	1954	1976	1075
seiväs	525 (i)	Perttu Korhonen	1990	2015	1061
kolmiloikka	16.02 (i)	Janne Harju	1979	2003	1060
200m	21,39	Jari Rinne	1961	1985	1059
100m	10,46	Nnamidi Anusim	1972	2005	1053
400m	47,02	Jari Rinne	1961	1984	1044

10-ottelu	7343	Heikki Kyösola	1945	1971	1025
maili	4.04,35 (i)	Sheldon Monederoy	1972	1999	1022
110m aidat	14,51	Joni Järvinen	2000	2022	976
kuula	16.68	Markku Wallden	1948	1970	923
moukari	54.04	Eino Anttila	1923	1962	801

4x100m	40,75	Ahkerä	1986	1021	
Harri Nevavuo -57, Jari Rinne -61, Pekka Hamberg -60, Jarmo Kärnä -58					
4x400m	3.11,01	Ahkerä	1983	1032	
Jussi Riihelä -60, Jorma Härkönen -56, Pekka Hamberg -60, Jari Rinne -61					